Bc. Tadeáš Tajbl

Slovesa typu* gustar *v učebnicích španělštiny pro české studenty

(posudek vedoucího diplomové práce)

Předkládaná práce velmi zdařile propojuje filologický a didaktický přístup ke španělštině. Autor se rozhodl prozkoumat, jakým způsobem je traktováno sloveso *gustar* (a nepřímo i další slovesa stejného typu) v učebnicích španělštiny určených českým studentům. V práci čtenář ale najde mnohem více, protože Tadeáš Tajbl se věnuje též lingvistické charakteristice vybraného slovesa, možným teoretickým přístupům – lingvistickým i didaktickým – k interpretaci a výuce struktur s tímto slovesem, ale také výzkumu faktorů, které ovlivňují reálné studenty při osvojování tohoto slovesa. Řečeno jinak, jde o velmi moderní lingvisticko-didaktickou práci, jakých není v české hispanistické didaktice mnoho.

Jde o práci skutečně komplexní. Poměrně rozsáhlý text je dosti složitě, ale zcela logicky strukturován a věnuje se podrobně tolika aspektům zkoumaného problému, že vlastně nenacházím nic podstatného, co by v práci nebylo probíráno. Formálně se skládá (necháme-li stranou úvod) ze šesti kapitol. První z nich seznamuje čtenáře s předmětem a cílem práce. Obsáhlá a bohatě vnitřně členěná druhá kapitola analyzuje výuku slovesa *gustar* z nejrůznějších hledisek: autor nejprve ukazuje, jak je tato výuka pojímána v *Plan Curricular del Instituto Cervantes*, klíčovém dokumentu nejvlivnější současné metodiky výuky španělštiny, a tento přístup nepřímo konfrontuje s přístupy dalšími. Tato kapitola výrazně odráží základní rys autorova stylu a přístupu: Tadeáš Tajbl velmi systematicky analyzuje každé téma, identifikuje jeho podstatné rysy, zkoumané – ať už je to jazykový materiál, teoretické přístupy nebo např. učebnice – detailně třídí, popisuje, charakterizuje. A to vše proto, aby dospěl k nejlepšímu řešení daného problému. Například podkapitola 2.4 *Aspekty vyučování slovesa gustar* obsahuje intelektuálně velmi zajímavý a obsahově přesný rozbor aplikace různých lingvistických a didaktických přístupů na výuku slovesa *gustar*, který ústí v dalším textu v originální vlastní přístup. Autor obecně hájí přítomnost L1 ve výuce L2 (minimálně v podobě odkazu ke strukturám v L1, jež pomohou pochopit struktury L2), proto celou 3. kapitolu věnuje tématu interjazyk, nejprve teoreticky a pak i prakticky v podobě analýzy dat získaných výzkumem mezi českými studenty španělštiny. To vše vede jednak k již zmiňovanému návrhu vlastního přístupu k výuce slovesa *gustar* (kapitola 4), ale také k posouzení vybraných existujících českých učebnic španělštiny (kapitola 5, autora zajímá, jak jsou jednotlivé důležité aspekty výuky daného slovesa reflektovány v těchto učebnicích). Poslední kapitola shrnuje výsledky práce a činí tak – v souladu s duchem celého textu – formou diskuse, zvažování, analyzování…

Už z výše řečeného vyplývá, že práci považuji za mimořádně zdařilou. Jen vzácně lze v závěrečných pracích nalézt tak vysokou úroveň všech částí textu: autorovi se podařilo výborně propojit suverénní osvojení současného stavu poznání tématu s vlastní promyšlenou analýzou. Na práci je dobře vidět, že Tadeáš Tajbl působí zároveň jako učitel španělštiny a že volba tématu i jeho zpracování je do značné míry výsledkem každodenního přemýšlení o zkoumaných jevech, vyživovaného bohatými zkušenostmi z praxe. Své didaktické zkušenosti navíc obohacuje o svou nespornou filologickou erudici – jeho lingvistické úvahy, ať už čistě lingvistické nebo kombinované

s didaktickými, jsou přesné, věcně správné a intelektuálně zajímavé. Oba vlastní výzkumy – sběr a analýza dat ze škol i rozbor vybraných učebnic – jsou výborně vystaveny, odpovídají moderním standardům a přinášejí výsledky, které jsou zajímavé pro didaktiky i filology.

Domnívám se, že cesta, kterou tato práce ukazuje, je příslibem do budoucna: přihlížení k reálné situaci v českých školách, intelektuální fundament, připravenost zpochybňovat dominantní přístupy (text lze v některých pasážích chápat jako polemiku s metodikou Institutu Cervantes), vytváření vlastních didakticky i lingvisticky vyargumentovaných přístupů, to vše není v české hispanistické didaktice častým jevem.

K textu vlastně nemám žádné výhrady, názorově s autorem souzním. To se týká i tématu interjazyka a přítomnosti L1 v hodinách L2 (podoba této přítomnosti je samozřejmě otázkou diskuse). Ostatně soupis gramatiky a identifikace komunikačních cílů v PCIC (s. 16–19) vznikl právě na základě problémů, které vnášejí do výuky španělštiny L1 jednotlivých studentů.

Po formální a jazykové stránce je práce připravena výborně (jen v úvodních částech nejsou slova komentovaného jazyka – např. *gustar* – uvedena kurzivou jako ve zbytku práce), v podstatě jsem nenašel žádné překlepy ani pravopisné chyby. Výborně připravený je i technický aparát práce.

Náměty k diskusi u obhajoby:

- Na začátku přípravy práce jsem měl jisté pochybnosti, protože se mi zdálo, že téma *gustar* je v pro české studenty menším problémem než pro ty anglofonní, ale práce ukazuje, že i z českého hlediska je možné říci k věci mnoho zajímavého.

- Jaké zkušenosti do budoucna si autor odnáší z výzkumu provedeného mezi studenty? Šlo něco udělat jinak?

Celkově práci považuji za nadprůměrnou, doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 21. 8. 2025 prof. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.